

Gebyrfinansierte selvkosttjenester

Etterkalkyle 2021

Lier VVA KF har utarbeidet etterkalkyler for gebyrfinansierte selvkosttjenester i henhold til "Forskrift om beregning av selvkost". Kommunen benytter selvkostberegningsmodellen Momentum Selvkost Kommune.

Hva er selvkost:

Selvkost innebærer at kommunens kostnader med å frembringe tjenestene skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. For å kontrollere at dette ikke skjer må kommunen, etter hvert regnskapsår, utarbeide en selvkostkalkyle som viser selvkostregnskapet for det enkelte gebyrområdet. Elementene i en selvkostkalkyle avviker fra kommunens ordinære driftsregnskap på enkelte områder og de to regnskapene vil, som oppstillingen under viser, ikke være direkte sammenlignbare.

Elementene i en selvkostkalkyle:

Samlet selvkost:

- + Direkte driftsutgifter
- Andre inntekter enn gebyrinntekter
- + Indirekte driftsutgifter (adm. utgifter)
- + Kalkulatorisk rentekostnad
- + Kalkulatorisk avskrivningskostnad
- = Gebyrgrunnlag
- Gebyrinntekter
- = Selvkostresultat*

Driftsregnskapet:

- + Direkte driftsutgifter
- Andre inntekter enn gebyrinntekter
- = Resultat før gebyrinntekter
- Gebyrinntekter
- = Driftsresultat (alltid større enn selvkostresultat)

Postene finnes bare i selvkostkalkylen og utgjør bl.a. selvkostområdenes bidrag til kommunekassens rente- og avdragsutgifter. Postene skal ikke føres i driftsregnskapet.

* Selvkostresultatet føres mot selvkostfond og/eller memoriakonti i balanseregnskapet.

I selvkostkalkylen inngår regnskapsmessige driftsinntekter, driftsutgifter eksklusiv regnskapsmessige avskrivninger, kalkulatoriske avskrivninger og rentekostnader, samt indirekte driftsutgifter (administrasjonsutgifter).

Kalkulatoriske kapitalkostnader:

Ved beregning av kalkulatoriske kapitalkostnader (avskrivninger og renter) skal fremmedfinansiering trekkes ut av beregningsgrunnlaget. Kalkulatorisk rentekostnad inngår ikke i kommunens driftsregnskap, men representerer en alternativ avkastning som kommunen går glipp av ved at kapital er bundet i anleggsmidler. Den kalkulatoriske rentekostnaden beregnes med utgangspunkt i anleggsmidlenes restavskrivningsverdi og en kalkylerente.

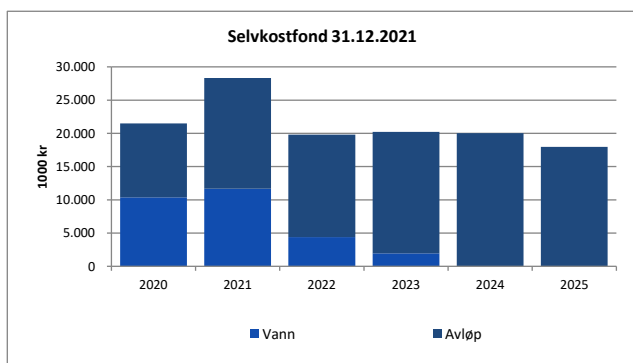
Kalkylerenten er årsgjennomsnittet av 5-årig swap-rente + 1/2 %-poeng. I 2021 var denne lik 1,956 %.

Indirekte driftsutgifter og håndtering av over- og underskudd:

Selvkostforskriften fastsetter regler for henføring av relevante administrasjonsutgifter som kan inngå i gebyrgrunnlaget. Videre er det bestemt at eventuelle overskudd skal avsettes til bundne selvkostfond. Et overskudd fra et enkelt år skal tilbakeføres til brukerne i form av lavere gebyrer i løpet av en femårsperiode. En generasjon brukere skal ikke subsidiere neste generasjon, eller omvendt. Kostnadene ved tjenestene som ytes i dag skal dekkes av de brukerne som drar nytte av tjenesten. Dette innebærer at dersom kommunen har overskudd som er eldre enn fire år, må dette i sin helhet gå til reduksjon av gebyrene det kommende budsjettåret. Eksempelvis må et overskudd som stammer fra 2021 i sin helhet være disponert innen 2026.

Krav om utarbeidelse av kalkyler:

I tillegg til å utarbeide en etterkalkyle for hver betalingstjeneste må kommunen utarbeide forkalkyler i forkant av budsjettåret for å estimere drifts- og kapitalkostnader for neste økonomiplanperiode. Forkalkylene gir grunnlaget for kommunens gebyrsatser. Ved budsjettering er det en rekke usikre faktorer, herunder fremtidig kalkylerente, utvikling av antall brukere og generell etterspørsel. I tillegg til å overholde generasjonsprinsippet bør kommunen ha målsetning om minst mulig svingninger i de kommunale gebyrene. Resultatet for 2021 var ikke kjent ved budsjettarbeidet i fjor høst. Dette fører til avvik mellom prognoser i budsjettet for 2022 og etterkalkylen for 2021.

Samlet etterkalkyle 2021

Etterkalkylene for 2021 er basert på regnskap datert 14. februar 2022.

Etterkalkyle selvkost 2021	Vann	Avløp			Totalt
Direkte driftsutgifter	32.418.558	37.490.031			69.908.589
Avskrivningskostnad	8.005.599	16.034.017			24.039.616
Kalkulatorisk rente (1,96 %)	4.947.274	7.776.028			12.723.302
Indirekte driftsutgifter (netto)	958.280	1.218.494			2.176.774
Indirekte avskrivningskostnad	424.787	447.493			872.280
Indirekte kalkulatorisk rente	132.937	154.477			287.414
Driftskostnader	46.887.436	63.120.539			110.007.975
- Øvrige driftsinntekter	-3.484.953	-5.299.739			-8.784.692
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	43.402.483	57.820.800			101.223.283
Gebyrinntekter	44.502.251	63.081.747			107.583.998
Selvkostresultat (Gebyrinntekter - gebyrgrunnlag)	1.099.768	5.260.947			6.360.715
Finansiell dekningsgrad i %	103 %	109 %			106 %
Selvkostfond 01.01	10.369.150	11.107.029			21.476.179
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	1.099.768	5.260.947			6.360.715
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad selvkostfond	213.576	268.706			482.282
Selvkostfond 31.12	11.682.494	16.636.681			28.319.176

Etterkalkylene for 2021 er utarbeidet i samarbeid med rådgivningsselskapet Momentum Solutions som har mer enn 18 års erfaring med selvkostproblematikk og bred juridisk og økonomisk kompetanse knyttet til selvkost. Momentums selvkostberegningsmodell Momentum Selvkost Kommune benyttes av flere enn 300 norske kommuner.

Vann - Selvkostoversikt 2020 til 2026

Etterkalkyle 2021 for Vann

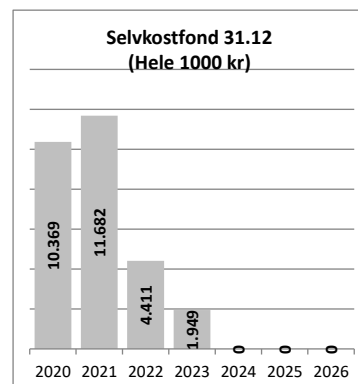
Etterkalkylen for 2021 viser et overskudd lik kr 1099 768. Ved utgangen av året er selvkostfondet lik kr 11682 494. Selvkostreglene forutsetter at over- og underskudd normalt skal tilbakeføres eller dekkes inn i løpet av fem år.

Vann - Selvkostoversikt 2020 til 2026	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
10*** Lønn	11.904.154	14.060.315	14.260.617	14.688.435	15.129.088	15.582.961	16.050.450
11*** Varer og tjenester	5.340.300	4.876.351	6.184.940	6.339.564	6.498.053	6.660.504	6.827.017
12*** Varer og tjenester	2.471.058	1.502.527	3.792.500	3.887.313	3.984.495	4.084.108	4.186.210
13*** Tjenester som erstatter egen tjenesteprod.	10.113.999	11.924.069	10.393.500	10.653.338	10.919.671	11.192.663	11.472.479
14*** Overføringsutgifter	80.342	55.296	82.000	84.050	86.151	88.305	90.513
Direkte driftsutgifter	29.909.853	32.418.558	34.713.557	35.652.699	36.617.458	37.608.540	38.626.669
Avskrivningskostnad	7.424.926	8.005.599	9.408.081	10.206.171	11.842.319	13.365.819	14.833.518
Kalkulatorisk rente	3.096.816	4.947.274	7.078.360	8.249.661	9.461.994	10.515.945	11.504.968
Indirekte kostnader	2.502.477	1.516.005	1.547.462	1.570.928	1.589.962	1.609.660	1.630.542
Sum driftskostnader	42.934.072	46.887.436	52.747.460	55.679.459	59.511.733	63.099.963	66.595.696
- Øvrige inntekter	-2.856.850	-3.484.953	-2.867.600	-2.916.152	-2.965.675	-3.016.189	-3.067.712
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	40.077.222	43.402.483	49.879.860	52.763.307	56.546.058	60.083.775	63.527.983
Gebyrinntekter	42.067.675	44.502.251	42.411.683	50.221.935	54.572.366	60.083.775	63.527.983
Resultat	1.990.453	1.099.768	-7.468.177	-2.541.372	-1.973.691	0	0
Finansiell dekningsgrad (%)	105,0 %	102,5 %	85,0 %	95,2 %	96,5 %	100,0 %	100,0 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Selvkostfond 01.01	8.250.186	10.369.150	11.682.494	4.410.643	1.949.340	0	0
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	1.990.453	1.099.768	-7.468.177	-2.541.372	-1.973.691	0	0
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad, fond	128.511	213.576	196.326	80.069	24.351	0	0
Selvkostfond 31.12	10.369.150	11.682.494	4.410.643	1.949.340	0	0	0

Tabellen under sammenligner etterkalkylen for 2021 med budsjettet som ble foreslått i kommunens selvkostmodell høsten 2020.

Budsjettanalyse	Budsjett 2021	Etterkalkyle 2021	Avvik (kr)	Avvik (%)
10*** Lønn	14.042.238	14.060.315	18.078	0,1 %
11*** Varer og tjenester	6.525.875	4.876.351	-1.649.524	-25,3 %
12*** Varer og tjenester	3.116.000	1.502.527	-1.613.473	-51,8 %
13*** Tjenester som erstatter egen tjenesteprod.	11.582.500	11.924.069	341.569	2,9 %
14*** Overføringsutgifter	153.750	55.296	-98.454	-64,0 %
Direkte driftsutgifter	35.420.363	32.418.558	-3.001.804	-8,5 %
Direkte kapitalkostnader	11.680.174	12.952.873	1.272.700	10,9 %
Indirekte kostnader	67.003	1.516.005	1.449.002	2162,6 %
Sum driftskostnader	47.167.539	46.887.436	-280.103	-0,6 %
Øvrige inntekter	-40.000	-3.484.953	-3.444.953	8612,4 %
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	47.127.539	43.402.483	-3.725.056	-7,9 %
Gebyrinntekter	46.162.490	44.502.251	-1.660.239	-3,6 %
Resultat	-965.049	1.099.768	2.064.817	
+/- Bruk av/avsetning til bundne fond	965.049	-1.099.768		
Finansiell dekningsgrad (%)	98,0 %	102,5 %		

I 2021 ble direkte driftsutgifter 8,5 % lavere enn budsjettet, kapitalkostnader ble ca. 1270 000 kr høyere enn forventet og gebyrinntektene ble 3,6 % lavere enn budsjettet.

Samlet gebyrgrunnlag ble ca. 3730 000 kr lavere enn forventet og resultatet ble ca. 2060 000 kr høyere enn budsjettet.

Gebyrinntekter	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
16400 ÅRSAVGIFTER VANN OG AVLØP	39.958.865	41.158.251	39.371.683	47.181.935	51.532.366	57.043.775	60.487.983
16401 TILKNYTNINGSavgift VA	2.108.810	3.344.000	3.040.000	3.040.000	3.040.000	3.040.000	3.040.000

Gebyrsatser, Vann (inkl. mva.)	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Abonnementsgebyr (kr/abonnent)	1.049	1.174	1.299	1.424	1.549	1.674	1.799
Forbruksgebyr (kr/m3)	19,35	19,30	19,30	20,74	22,21	24,31	25,13
Årsgebyr ved 150 m³ årlig forbruk	3.951	4.069	4.194	4.534	4.881	5.321	5.568
Årlig endring		3,0 %	3,1 %	8,1 %	7,6 %	9,0 %	4,6 %

Avløp - Selvkostoversikt 2020 til 2026

Etterkalkyle 2021 for Avløp

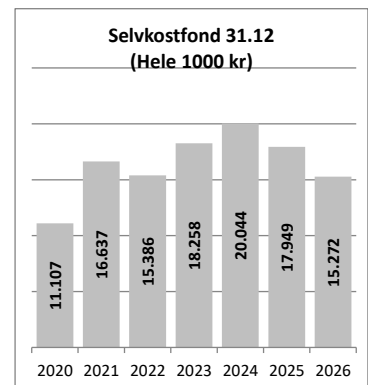
Etterkalkylen for 2021 viser et overskudd lik kr 5260 947. Ved utgangen av året er selvkostfondet lik kr 16636 681. Selvkostreglene forutsetter at over- og underskudd normalt skal tilbakeføres eller dekkes inn i løpet av fem år.

Avløp - Selvkostoversikt 2020 til 2026	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
10*** Lønn	15.059.875	15.913.514	17.385.197	17.906.753	18.443.955	18.997.274	19.567.192
11*** Varer og tjenester	9.906.076	9.032.443	10.897.511	11.169.949	11.449.197	11.735.427	12.028.813
12*** Varer og tjenester	3.853.753	4.890.437	7.600.375	7.790.384	7.985.144	8.184.773	8.389.392
13*** Tjenester som erstatter egen tjenesteprod.	6.426.148	7.598.698	4.658.625	4.775.091	4.894.468	5.016.830	5.142.250
14*** Overføringsutgifter	207.425	54.939	41.000	42.025	43.076	44.153	45.256
Direkte driftsutgifter	35.453.277	37.490.031	40.582.708	41.684.201	42.815.840	43.978.456	45.172.904
Avskrivningskostnad	15.880.042	16.034.017	16.659.313	17.824.560	20.506.477	24.599.702	31.111.588
Kalkulatorisk rente	5.444.631	7.776.028	10.304.686	12.153.866	14.992.209	19.535.897	25.125.630
Indirekte kostnader	2.933.931	1.820.464	1.864.827	1.896.617	1.923.147	1.950.498	1.979.302
Sum driftskostnader	59.711.881	63.120.539	69.411.533	73.559.246	80.237.673	90.064.553	103.389.424
- Øvrige inntekter	-4.399.111	-5.299.739	-4.705.312	-4.799.419	-4.895.407	-4.993.315	-5.093.181
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	55.312.770	57.820.800	64.706.221	68.759.827	75.342.266	85.071.238	98.296.243
Gebyrinntekter	57.741.822	63.081.747	63.064.834	71.208.546	76.649.511	82.507.082	95.214.298
+/- Bruk av/avsetning til bundne fond	0	0	0	-4.897.437	-2.614.490	0	0
Resultat	2.429.052	5.260.947	-1.641.387	2.448.719	1.307.245	-2.564.156	-3.081.945
Finansiell dekningsgrad (%)	104,4 %	109,1 %	97,5 %	103,6 %	101,7 %	97,0 %	96,9 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Selvkostfond 01.01	8.542.356	11.107.029	16.636.681	15.385.949	18.258.231	20.043.946	17.948.836
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	2.429.052	5.260.947	-1.641.387	2.448.719	1.307.245	-2.564.156	-3.081.945
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad, fond	135.621	268.706	390.655	423.563	478.470	469.047	405.274
Selvkostfond 31.12	11.107.029	16.636.681	15.385.949	18.258.231	20.043.946	17.948.836	15.272.165

Tabellen under sammenligner etterkalkylen for 2021 med budsjettet som ble foreslått i kommunens selvkostmodell høsten 2020.

Budsjettanalyse	Budsjett 2021	Etterkalkyle 2021	Avvik (kr)	Avvik (%)
10*** Lønn	18.508.680	15.913.514	-2.595.166	-14,0 %
11*** Varer og tjenester	9.153.250	9.032.443	-120.807	-1,3 %
12*** Varer og tjenester	4.499.750	4.890.437	390.687	8,7 %
13*** Tjenester som erstatter egen tjenesteprod.	6.391.900	7.598.698	1.206.798	18,9 %
14*** Overføringsutgifter	410.000	54.939	-355.061	-86,6 %
Direkte driftsutgifter	38.963.580	37.490.031	-1.473.549	-3,8 %
Direkte kapitalkostnader	22.586.568	23.810.045	1.223.476	5,4 %
Indirekte kostnader	81.892	1.820.464	1.738.571	2123,0 %
Sum driftskostnader	61.632.041	63.120.539	1.488.499	2,4 %
Øvrige inntekter	-1.398.051	-5.299.739	-3.901.688	279,1 %
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	60.233.989	57.820.800	-2.413.189	-4,0 %
Gebyrinntekter	64.639.625	63.081.747	-1.557.878	-2,4 %
Resultat	4.405.636	5.260.947	855.311	
+/- Bruk av/avsetning til bundne fond	-4.405.636	-5.260.947		
Finansiell dekningsgrad (%)	107,3 %	109,1 %		

I 2021 ble direkte driftsutgifter 3,8 % lavere enn budsjettet, kapitalkostnader ble ca. 1220 000 kr høyere enn forventet og gebyrinntektene ble 2,4 % lavere enn budsjettet.

Samlet gebyrgrunnlag ble ca. 2410 000 kr lavere enn forventet og resultatet ble ca. 860 000 kr høyere enn budsjettet.

Gebyrinntekter	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
16400 ÅRSAVGIFTER VANN OG AVLØP	55.465.016	59.448.947	60.024.834	68.168.546	73.609.511	79.467.082	92.174.298
16401 TILKNYTNINGSavgift VA	2.276.806	3.632.800	3.040.000	3.040.000	3.040.000	3.040.000	3.040.000

Gebyrsatser, Avløp (inkl. mva.)	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Abonnementsgebyr (kr/abbonnent)	1.049	1.174	1.299	1.424	1.549	1.674	1.799
Forbruksgebyr (kr/m ³)	38,06	39,70	41,73	43,95	46,33	48,89	56,41
Årsgebyr ved 150 m³ årlig forbruk	6.758	7.129	7.558	8.016	8.498	9.007	10.261
Årlig endring		5,5 %	6,0 %	6,1 %	6,0 %	6,0 %	13,9 %